

Florvingen *Symphorobius (Niremberge) klapaleki* Zeleny 1963 – ny for den danske fauna (Neuroptera, Hemerobidae)

Ole Fogh Nielsen

One female of the brown lacewing *Symphorobius (Niremberge) klapaleki* Zeleny 1963 was found on August 12, 2014 near Ry in Midjotland (EJ, NH 41). The specimen was beaten from oak. *Symphorobius klapaleki* has never before been recorded from Denmark.

Ole Fogh Nielsen, Tulstrupvej 112, 8680 Ry. E-mail: ofn.orth@tdcspc.dk

Et eksemplar af florvingen *Symphorobius (Niremberge) klapaleki* blev fundet på en lokalitet ved Ry i Midtjylland (EJ, NH 41) den 12. august 2014 (leg. & coll. Ole Fogh Nielsen). Det enlige eksemplar – en hun – blev banket af eg (*Quercus robur*) voksende i et læhegn med fortrinsvis løvtræer som eg (*Quercus robur*), bøg (*Fagus sylvatica*) og poppel (*Populus*). Arten er ikke tidligere meldt her fra landet og er således ny for den danske fauna. Bestemmelsen er foretaget ved hjælp af Asböck, Aspöck & Hölzel (1980) og Plant (1997).

S. klapaleki er kendt fra flere mellemeuropæiske lande, men det ser ud til, at arten – i lighed med mange andre insekter – i disse år breder sig mod nord. Den er endnu ikke kendt fra Skandinavien, men blev fundet i England i 1998 (Whittington, 1998). Og nu også i Danmark.

Fig. 1 *Symphorobius (Niremberge) klapaleki* – hun. Ry, den 12. august 2014. Foto: Ole Fogh Nielsen.

Florvingerne i slægten *Symphorobius* kendes bl.a. fra de øvrige florvinger på, at bagvingerne kun har ganske få tværribber. Det er små eller meget små florvinger med en vingelængde på mellem 3-6 mm. Hos det her omtalte eksemplar er vingelængden 4,8 mm.

Inden fundet af *S. klapaleki* var der her i landet kendt tre *Symphorobius*-arter. De to af arterne – *Symphorobius (Symphorobius) elegans* (Stephens, 1836) og *Symphorobius (Symphorobius) pygmaeus* (Rambur, 1842) tilhører underslægten *Symphorobius*, som kendes på, at der fra forvingens radius udgår to grene. Den tredje art – *Symphorobius (Niremberge) fuscescens* (Wallengren, 1863) – tilhører underslægten *Niremberge*, som kendes på, at der fra forvingens radius udgår tre grene.

S. klapaleki hører ligesom *S. fuscescens* hjemme i underslægten *Niremberge*, men de to arter kendes uden problemer fra hinanden. Hos *S. klapaleki* er tværribberne tydeligt skyggede og står i kontrast til længderibberne. Hos *S. fuscescens* er tværribberne ikke skyggede eller fremhævede. Hos *S. klapaleki* er de to inderste antenneled lyst gulbrune, mens de øvrige er mørkebrune eller sorte. Hos *S. fuscescens* er alle antenneled ensfarvet mørkebrune eller sorte.

Endnu en *Symphorobius*-art tilhørende underslægten *Niremberge* vil muligvis kunne findes hos os, nemlig *Symphorobius (Niremberge) pellucidus* (Walker, 1853), som allerede er nævnt som en potentiel dansk art i netvingebindet i serien Danmarks Fauna (Esben-Petersen, 1929). Hos *S. pellucidus* er tværribberne skyggede som hos *S. klapaleki*, men alle antenneleddene er ensfarvet mørke. *S. pellucidus* er kendt fra bl.a. Tyskland og England.

Alle *Symphorobius*-arterne regnes for sjældne eller meget sjældne. Undersøgelser tyder dog på, at flere af dem tilsyneladende er væsentlig mere almindelige end tidligere antaget. Det ser nemlig ud til, at nogle af arterne – både larver og voksne – tilbringer stort set hele deres levetid i toppen af høje træer og derfor kun sjældent bliver registreret af entomologer, som benytter traditionelle metoder som bankning, når de eftersøger netvinger.

Som eksempel kan nævnes en undersøgelse fra England, hvor man giftsprøjtede efter insekter i toppen af høje ege (*Quercus robur*) (Barnard & all., 1986). Her viste det sig, at *S. pellucidus*, som ellers betragtes som meget sjælden i England, var en af de meste talrige netvinger.

En undersøgelse fra Berlin, Tyskland er også interessant (Saure & Kielhorn, 1993). Her fandt man ved fangst med gule fangbakker i toppen af 15 meter høje ege (*Quercus robur*), at *S. klapaleki* optrådte i stort tal som den næst mest almindelige netvinge i det indsamlede materiale. Denne art blev indtil da betragtet som meget sjælden i området.

Flere af *Symphorobius*-arterne kommer gerne til lys, som måske er den mest effektive metode for den almindelige samler. Det kræver dog nok, at man kan sætte lysfælder højt oppe i trækronerne. Indsamlinger foretaget på denne måde vil måske vise, at flere af arterne er mere almindelige end hidtil antaget, og de vil kunne afsløre, om *S. pellucida* måske også findes i Danmark. Noget tyder imidlertid på, at *S. klapaleki* kun sjældent kommer til lys. Hvis man derfor vil undersøge, om denne art eventuelt er fast etableret her i landet, må man nok forsøge med højtsiddende fangbakker som ved undersøgelserne i Berlin.

De fleste netvinger er knyttet til bestemte træer eller grupper af træer. Her finder man både larverne og de voksne individer. Næsten alle arter er rovdyr, som lever af mindre, blødhudede insekter – bl.a. bladlus. Man mener, at tilknytningen til bestemte værtstræer skyldes valget af byttedyr.

Litteratur

- Aspöck, H., U. Aspöck & H. Hölzel, 1980: Die Neuropteren Europas I-II. – Goecke & Evers. Krefeld.
- Barnard & all., 1986: The seasonality and distribution of Neuroptera, Raphidioptera and Mecoptera on oaks in Richmond Park, Surrey, as revealed by insecticide knock-down sampling. *Journal of Natural History*, Volume 20, 1321-1331.
- Esben-Petersen, P., 1929: Netvinger og skorpionfluer. – *Danmarks Fauna* 33: 134 pp. Gads Forlag, København.
- Plant, C. W., 1997: A key to the adults of British lacewings and their allies. AIDGAP.
- Saure, C. & Kielhorn, K.-H., 1993: Netzflügler als Bewohner der Kronenregion von Eiche und Kiefer (Neuroptera: Coniopterygidae, Hemerobiidae, Chrysopidae). *Faunistisch-Ökologische Mitteilungen* 6 (9/10): 391-402.
- Whittington, A. E., 1998. *Symphorobius klapaleki* Zeleny (Neur.: Hemerobiidae) new to Britain. *Entomologist's Record and Journal of Variation* 110: 288 – 289.